

Underbilag a.

Jeg kan ikke tilraade, at der i Retsplejelovens § 780 sker nogen Ændring, hvorved Fængsling hjemles som en Slags anteciperet strafferetlig Repression over for den Forbrydelse, der er til Undersøgelse — og det er det, der er Tale om saavel i det fremsatte Lovforslag som i den af Retsplejeudvalgets Flertal foreslaaede Tilføjelse til Paragraffen. Varetægtsfængsel er et af Midlerne til Sagens Oplysning og uforstyrrede Gennemførelse, og det har fra Lovens første Dage været dens Standpunkt, at det ikke skulde være noget som helst andet; man kan endog sige, at dette Punkt var et af de allervigtigste, i alt Fald et af de allermest iøjnespringende Krav til Straffeprocessen. Og hvis man heroverfor vil indvende, at Loven selv ved Bestemmelsen i § 780 b. har gjort Brud paa Princippet, vil jeg svare, at det for det første er tvivlsomt, om Regelen i § 780 b. (det drejer sig om et meget gammelt Stridsspørgsmaal) virkelig betegner et Principbrud — det er nemlig egnet til at forstyrre den i Gang værende Straffefølgning, at der under denne tilkommer nye Forbrydelser, som jo, naar de konstateres, bør inddrages under Forfølgningen —, og dernæst, at det ikke kan være et Argument for den nu foreslaaede Udvidelse, at Loven ikke har været doktrinær.

Lovens Princip er nemlig efter min Mening et godt Princip og sikkert i Overensstemmelse med Befolkningens Krav. Og naar man anerkender, at al Straf skal have sin Hjemmel i en Dom, synes det i øvrigt temmelig indlysende, at Straffen heller ikke maa begynde, før Dom er faldet.

Anklagemyndighed og Domstole har siden Retsplejelovens Ikrafttræden været enige om til en vis Grad at overtræde Lovens Paabud i § 780; dette er vistnok almindelig indrømmet, men i øvrigt er det let at iagttage, at det sker i mindre Omfang nu end i Begyndelsen — ganske naturligt først og fremmest, fordi et nyt Slægtled er rykket frem. Men jeg vil paa det bestemteste fraraade, at man ved en Lovændring bidrager til at standse den Udvikling mod Lovlydighed i Domstolens Praksis, der saaledes er i Gang.

Det er til Forsvar for Praksis anført, at det ved grove Forbrydelser er nødvendigt for Straffens Effektivitet, at Samfundets Reaktion kommer hurtigt, og at Praksis ogsaa er i Kontakt med Befolkningens Retsopfattelse. Det første er naturligvis rigtigt, men hurtig Reaktion kan komme uden anteciperet Straf — det andet er efter min Mening galt. At Loven, som enhver Regel, der skal have almindelig Gyldighed, *muligvis* i et givet Tilfælde ikke har passet, og at der med Basis i dette Tilfælde rejser sig en Folkestemning, er intet Argument for en Lovændring. En stadig Retsopfattelse skal Loven være i Overensstemmelse med — en Stemning skal Lovgiveren helst forholde sig ganske ligegyldig for.

Og endelig er der til Forsvar for Praksis anført et Hensyn til det upassende, det ligefrem umulige i, at en, der med Grund er sigtet for en grov Forbrydelse, slippes løs til sine sædvanlige Omgivelser. Der *kan* være sjældne Tilfælde, hvor dette er rigtigt, men som saa meget andet i Livet maa de ordnes ved, at de optrædende er deres Stilling voksen. Ingen kan dog tvivle om, at det maa være en let Sag for en myndig Dommer, naar han slipper den fængslede løs, at faa ham dimitteret til et andet Sted end netop Gerningsstedet, hvis han mener, at hans Tilstedeværelse dér er umulig.

K n u d J a r n e r.

Til Retsplejeudvalget.